

MAKTABGACHA YOSHDAGI BOLALARGA TA'LIM BERISHNING O'ZIGA XOSLIGI

DTP institutining maktabgacha ta'lim yo'nalishining

1-bosqich talabalari

Yo'ldosheva Aziza Xo'jamurat qizi

Yo'ldosheva Ruxshona O'rol qizi

Egamshukurova Nasiba Hamdam qizi

Annotatsiya : Maktabgacha ta'lim yoshidagi bolalarga aqliy tarbiya berish yo'llari va ta'lim jarayonida aqliy tarbiyaga doir barcha masalalar yoritilgan.

Kalit so'z: Ta'lim, didaktik o'yinlar, metodlar, kuzatish metodi, malaka, ko'nikma, kuzatuvchanlik, qiziquvchanlik, ziyraklik, tanqidiylik.

KIRISH

2017-2021 yillarida maktabgacha ta'lim tashkilotlarida bolalarni maktab ta'limiga tayyorlash bo'yicha qisqa muddatli guruhlarini tashkil qilishning asosiy parametrlari 4 ilovaga muvofiq tasdiqlanishiga asoslangan.

Ta'lim- maktabgacha yoshdagi bolaning bilish qobiliyatlarining muntazam rejali ravishta rivojlantirib borish maktabgacha ta'lim tashkilotlarining ta'lim tarbiya dasturida belgilangan eng oddiy bilimlarsistemi bilan qurollantirish malaka va ko'nikmalarini shakllantirishdan iboratdir. Ta'lim bolalarga izchillik bilan bilim berishni, bu bilimlarni aniqlash va sistemalashtirishni bilish jarayonlarini tafakkur faolligini rivojlantirish jarayoni. Bolalarga ta'lim berish jarayonida tarbiyachi har xil metodlardan foydalanadi. Bularga kuzatish metodi ya'ni bolalarni tevarak-atrof bilan tanishtiradi. Namoyish etish metodi- bunda tarbiyachi ko'rib bo'lmaydigan narsalarni tasvirlab beradi. Suhbat metodi- bu metod turida qat'iy yosh belgilangan. Asosan 6 yoshdan boshlab suhbat mustaqil mashg'ulot sifatida o'tgiziladi. Hikoya qilib berish metodi- materialni aniq obrazli ta'sirchan o'qib berish bolani bunga qiziqtirish jarayoni. Bu metodlar asosida ta'limni amalga oshirish ikki yo'lga bo'linadi. Birinchisi yo'lda bolalarni bilim, malaka, ko'nikmalarini kattalar bilan o'zaro munosabatda bo'lishi orqali egallab borishidir. Bu muomala mehnat faoliyati va shu kabilar bilan belgilanadi. Ikkinchi yo'li esa mahsus tayyorgarligi bor kishilarning maxsus o'quv tashkilotlarida bolalarni kerakli bilim, malaka, ko'nikmalardan rejali ravishta habardor bo'lib borishidir. Bunday yo'l bilan ta'lim berishdan maqsad yosh avlodni zamonaviy ishlab chiqarishda jamiyatning ijtimoiy-siyosiy, madaniy hayotida faol qatnashtirish uchun zarur bo'lgan fan yutuqlari bilan tanishtirishdir. Maktabgacha yoshdagi bolalarga ta'lim berishda tarbiyachi metodlar va mashg'ulotlardan foydalanadi.

Mashg'ulotning tuzilishi:mashg'ulot quyidagi tuzilishga ega.Bolalarni uyushtirish, asosiy qism,yakunlovchi qism.Bolalar mashg'ulotga qiziqib qatnashishlari va unda faol ishtirok etishlari uchun uning mazmuni va metodikasi puxta o'ylanib olinishi kerak.Bolalar o'quv faoliyatini qanchalik puxta egallab olsalar tarbiyachini e'tibor bilan tinglab o'yindan mashg'ulotga osonlik bilan o'tadilar.Mashg'ulot muvaffaqiyatli o'tishi uchun bolalar oldida turgan faoliyatga qiziqish uyg'otishi buning uchun bolalarning Yoshi,qiziqish faoliyatiga mos har xil usullarni qo'llashi kerak.

Xulosa o'rnida maktabgacha yoshdagi bolalarga ta'lim berishning asosiy shakliga mashg'ulot jarayonlari kiradi.Mashg'ulot pedagogning bolalarni kerakli bilim va malakalardan firontal holda habardor qilish tarbiyachi bolalarga ta'lim berishni kun davomida amalga oshiradi.Asosan maktabgacha yosh davri sensor jarayonlarni rivojlantirish davridir.Shuning uchun bu davrda sensor tarbiya muhim o'rin egallaydi. Sensor tarbiya hissiy bilish qobiliyatlarini shakllantirishga sezgini takomillashtirishga qaratilgan pedagogik tasir sistemasidir.Mariya Montesori texnologiyasida ham shu fikrlar ilgari surilgan.Bularning barchasi mustaqil fikrlovchi intiluvchan shaxsni tarbiyalashda asos bo'lib xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

- 1.O'zbekiston Respublikasi birinchi prezidenti I.A.Karimovning "Yuksak ma'naviyat- yengilmas kuch" asari. 2008-yil Ma'naviyat nashriyoti.
- 2.Fotima Qodirova "Maktabgacha pedagogika" Tafakkur nashriyoti 2019
- 3.Sh.Q.Toshpo'latova "Maktabgacha pedagogika" Tafakkur nashriyoti 2019
- 4.Nargiza Qayimova "Maktabgacha pedagogika" Toshkent 2013
- 5.Sh. Sodiqova "Maktabgacha pedagogika" Tafakkur bo'stoni nashriyoti Toshkent 2013.